

Боротьба з ТБ

Туберкульоз: загальна інформація

Що таке ТБ?

Туберкульоз (ТБ) — це захворювання, яке викликають бактерії, що передаються від людини до людини через повітря. ТБ, як правило, вражає легені, проте може вражати й інші частини тіла, такі як головний мозок, легені або спинний мозок. Людина з ТБ може померти, якщо не отримає лікування.

Які бувають симптоми ТБ?

До загальних симптомів ТБ належать відчуття хворобливості або слабкості, втрата ваги, лихоманка та потовиділення вночі. Серед симптомів ТБ легень спостерігається також кашель, біль у грудях і кровохаркання. Симптоми ТБ в інших частинах тіла залежать від ураженої зони.

Як поширюється ТБ?

Бактерії ТБ потрапляють у повітря, коли людина з ТБ легень або гортані кашляє, чхає, розмовляє або зітхає. Ці бактерії можуть залишатися у повітрі протягом кількох годин, залежно від середовища. Людина, яка вдихає повітря, що містить ці бактерії ТБ, може заразитися; це називається латентною (прихованою) інфекцією ТБ.

Яка відмінність між латентною інфекцією ТБ і захворюванням на ТБ?

У людей з латентною інфекцією ТБ бактерії ТБ знаходяться в їх організмі, проте вони не хворіють, тому що ці бактерії не активні. У таких людей відсутні симптоми захворювання на ТБ і вони не можуть передавати ці бактерії іншим. Проте у них захворювання на ТБ може розвинутися у майбутньому. Часто їм призначають лікування, щоб запобігти розвитку захворювання на ТБ.

Люди із захворюванням на ТБ хворіють через активні бактерії ТБ, які розмножуються і знищують тканину організму. Зазвичай

у них є симптоми захворювання на ТБ. Люди із захворюванням на ТБ легень або гортані можуть передавати бактерії іншим. Їм призначають препарати для лікування захворювання на ТБ.

Що робити у разі контакту з кимось, у кого латентна ТБ-інфекція?

Людина з латентною ТБ-інфекцією не може передавати бактерії іншим людям. Вам не потрібно робити тест після контакту з людиною, у якої латентна ТБ-інфекція. Однак, якщо ви контактували з кимось із захворюванням на ТБ або із симптомами ТБ, слід зробити тест.

Що робити після контакту з кимось із захворюванням на ТБ?

Люди із захворюванням на ТБ, скоріше за все, будуть передавати бактерії іншим людям, з якими вони проводять час щодня, наприклад, із членами родини або співробітниками. Якщо ви перебували в контакті із хворим на ТБ, вам слід звернутися до свого лікаря або місцевого лікувального закладу, щоб пройти перевірку на ТБ.

Як перевіритися на ТБ?

Є тести, які використовуються для виявлення ТБ-інфекції: шкірна проба або аналізи крові на ТБ. Туберкулінова шкірна проба Манту виконується шляхом уведення невеликої кількості рідини (називається туберкуліном) у шкіру нижньої частини руки. Людина, якій виконали туберкулінову шкірну пробу, повинна прийти через 48–72 години до спеціально підготовленого медичного фахівця для перевірки реакції на руці. Аналізи крові на ТБ показують, як імунна система пацієнта реагує на бактерії, що викликають ТБ.

(Сторінка 1 з 2)

Що означає позитивний результат тесту на ТБ-інфекцію?

Позитивний результат тесту на ТБ-інфекцію свідчить про те, що людина заразилася бактеріями ТБ. Він не вказує на те, розвинулось у людини захворювання на ТБ чи ні. Для підтвердження захворювання на ТБ потрібні інші обстеження, такі як рентгенографія грудної клітки та взяття зразка мокроти.

Що таке Бацила Кальметта–Герена (БЦЖ)?

БЦЖ — це вакцина від захворювання на ТБ. БЦЖ використовується у багатьох країнах, проте у Сполучених Штатах її загальне використання не рекомендоване. БЦЖ повністю не захищає людей від зараження на ТБ. Окрім цього, вона може спричинити хибно позитивний результат туберкулінової шкірної проби. Однак людям, які отримали щеплення за допомогою БЦЖ, можна виконувати шкірну туберкулінову пробу або спеціальні аналізи крові на ТБ.

Навіщо лікувати латентну ТБ-інфекцію?

Якщо у вас латентна ТБ-інфекція, а не захворювання на ТБ, ваш лікар може призначити вам препарат для знищення бактерій ТБ і запобігання розвитку захворювання на ТБ. Рішення про лікування латентної інфекції спиратиметься на вірогідності розвитку захворювання на ТБ у вас. Деякі люди після інфікування ТБ більше схильні до розвитку захворювання на ТБ, ніж інші. До них належать ВІЛ-інфіковані, які нещодавно контактували із хворим на ТБ, а також люди з певними медичними станами.

Як лікувати захворювання на ТБ?

Захворювання на ТБ можна лікувати шляхом прийому кількох препаратів протягом 6–12 місяців. Дуже важливо, щоб люди із захворюванням на ТБ пройшли повний курс лікування і приймали препарати точно згідно з призначенням. Якщо вони припинять прийом препаратів передчасно, вони можуть знову захворіти; якщо приймати препарати невірно, бактерії можуть вижити і стати резистентними (стійкими) до цих препаратів. Стейкий до ліків ТБ важче і дорожче лікувати. У деяких ситуація персонал місцевого лікувального закладу проводить регулярні зустрічі з хворими на ТБ для контролю за тим, як вони приймають лікарські препарати. Це називається «лікуванням під безпосереднім наглядом» (directly observed therapy, DOT). DOT допомагає пацієнтам пройти лікування у найкоротший термін.

Додаткова інформація

CDC. Questions and Answers About TB
<http://www.cdc.gov/tb/publications/faqs/default.htm>

<http://www.cdc.gov/tb>